

Informačný list predmetu

Akademický rok 2024/2025

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FF UCM
Kód predmetu	KFIL/bcdEpi-J/22
Názov predmetu	epistemológia
Rozsah	2P
Počet kreditov	5
Vyučujúci	doc. Mgr. Tomáš Čana, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Priebežné hodnotenie je za aktívnu účasť študenta na prednáškach. Na konci semestra študent absolvuje písomný test, na základe ktorého získa záverečné hodnotenie.

Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %):

A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), Fx (55 a menej).

Priebežné hodnotenie

Priebežné hodnotenie je za aktívnu účasť študenta na prednáškach.

Záverečné hodnotenie

Na konci semestra študent absolvuje písomný test, na základe ktorého získa záverečné hodnotenie.

Výsledky vzdelávania

1. Vedomosti: študenti nadobudnú vedomosti o možnostiach analýzy epistemologickej kategórie „byť si istý“. Naučia sa uvažovať o skutočnosti, že o niektorých tvrdeniach nie sme v živote ochotní pochybovať, a tiež o tom, čo všetko je na tejto skutočnosti postavené. Zároveň budú rozumieť vývoju, ktorým v modernom filozofickom myslení táto dôležitá kategória prešla.
2. Zručnosti: absolvovaním predmetu nadobudnú študenti komunikačnú zručnosť, ktorá im umožní v budúcnosti sa primeraným spôsobom ústne vyjadrovať v podobných situáciách.
3. Profesionálne kompetencie: vzdelávací proces by mal priniesť v prvom rade hlbšie pochopenie problematiky, ktorá spadá do tohto predmetného rámca a tiež spôsobu, akým sa v ňom argumentuje. Poslucháči by po absolvovaní predmetu mali poznať všetky dôležité „izmy“ z tejto oblasti a mali by mať predstavu o tom, čo sa za nimi skrýva. Mali by tiež zvládať základný pojmový a terminologický aparát.
4. Prenositel'né kompetencie: výsledkom vzdelávania bude aj aktívne rozvíjanie kritickej inteligencie u poslucháčov a cielené podnecovanie ich schopnosti pozeráť sa na známu, obvyklú vec inak, celkom novým spôsobom.

Stručná osnova predmetu

- úvod, základné informácie o podmienkach absolvovania predmetu a dátumoch
- o troch paradigmách v dejinách filozofie ako celku, o mieste epistemológie v tejto štruktúre
- Descartes, jeho úsilie o evidentné – isté – základy poznania, fundacionalizmus
- metodická skepsa, o vzťahu medzi vnútornými ideami a vonkajšími vecami

- prvý princíp, o neoddeliteľnosti myslenia od Ja, racionalizmus a empirizmus
- dôkaz existencie Boha, o získaní istoty ohľadom vonkajších vecí
- o možnosti omylu, o vzťahu epistemológie, teológie a etiky
- Moore, o filozofii zdravého sedliackeho rozumu, o analytickej filozofii
- dôkaz vonkajšieho sveta: prečo vieme s istotou, že tu je ruka
- Wittgenstein, o jeho ranom období i neskoršom záujme o istotu
- nové chápanie istoty, o istote ako o nezdôvodniteľnej podmienke poznania i skepticizmu
- zhrnutie problematiky, komparácia odlišných prístupov k istote i k epistemológii

Sylabus predmetu

- úvod, základné informácie o podmienkach absolvovania predmetu a dátumoch
- o troch paradigmách v dejinách filozofie ako celku, o mieste epistemológie v tejto štruktúre
- Descartes, jeho úsilie o evidentné – isté – základy poznania, fundacionalizmus
- metodická skepsa, o vzťahu medzi vnútornými ideami a vonkajšími vecami
- prvý princíp, o neoddeliteľnosti myslenia od Ja, racionalizmus a empirizmus
- dôkaz existencie Boha, o získaní istoty ohľadom vonkajších vecí
- o možnosti omylu, o vzťahu epistemológie, teológie a etiky
- Moore, o filozofii zdravého sedliackeho rozumu, o analytickej filozofii
- dôkaz vonkajšieho sveta: prečo vieme s istotou, že tu je ruka
- Wittgenstein, o jeho ranom období i neskoršom záujme o istotu
- nové chápanie istoty, o istote ako o nezdôvodniteľnej podmienke poznania i skepticizmu
- zhrnutie problematiky, komparácia odlišných prístupov k istote i k epistemológii

Odporúčaná literatúra

DESCARTES, R. 1997. Meditácie o prvej filozofii. Bratislava: CHRONOS, 89 s. ISBN 80-967860-0-8.

DÉMUTH, A. 2009. Poznanie, vedenie alebo interpretácia. Pusté Úľany: SCHOLA PHILOSOPHICA, 262 s. ISBN 978-80-969823-6-3.

PEREGRIN, J. 2014. Kapitoly z analytické filosofie. Praha: FILOSOFIA, 319 s. ISBN 978-80-7007-420-6.

RÖD, W. 2001. Novověká filosofie. Praha: OIKOYMENH, 383 s. ISBN 80-7298-039-4.

RUSSELL, B. 2003. Analýza poznania. Bratislava: KALLIGRAM, 196 s. ISBN 80-7149-577-8.

WITTGENSTEIN, L. 2006. O istote. Bratislava: KALLIGRAM, 182 s. ISBN 80-7149-799-1. ČANA, T. 2020. O pôvode pravidiel. Wittgenstein a jeho kritici. Trnava: Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave, 138 s. ISBN 978-80-572-0040-6. ČANA, T. 2015. Boghossian o nezdôvodniteľnosti epistemologických nárokov logiky. Filozofia 70, 8: 620-632. ISSN 0046-385X.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský, český jazyk

Poznámky

časová záťaž študenta: 150 hodín, z toho:

Prezenčné / Kombinované štúdium (P, S, C): 24 hodín

samoštúdium: 126 hodín